

КЛІНІЧНА
ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ
ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО
РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ
ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА

Матеріали XIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною
участю

Вінниця 2025

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології
Кафедра фармакології
Українська асоціація клінічної фармакології та фармакотерапії

**«КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ
РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА
ФАРМАЦЕВТА»**

**присвячену пам'яті д.мед.н., почесної
професорки ВНМУ Ольги
Олександрівни Яковлевої**

***"CLINICAL PHARMACOLOGY AS AN
INTEGRAL FACTOR IN ACHIEVING
POSITIVE OUTCOMES IN MEDICAL AND
PHARMACEUTICAL PRACTICE."***

Матеріали XIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю

XIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
with International Participation

Офіційний провайдер БПР на платформі
DOCTORTHINKING.ORG – ГО «Українська Асоціація
Клінічної Фармакології та Фармакотерапії»

Вінниця

13–14 листопада 2025 р.

Vinnitsia

13–14 November, 2025

Редакційна колегія:

д. мед.н. С.І. Семененко

д.мед.н. К.В. Півторак

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА» присвячену пам'яті д.мед.н., почесної професорки ВНМУ Ольги Олександрівни Яковлевої / Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю міжнародних спеціалістів з клінічної фармакології та фармакології, 13–14 листопада 2025 року. – Вінниця, ТОВ «Твори» – 133 с.

Матеріали конференції присвячено сучасним проблемам в Україні з актуальних питань клінічної та експериментальної фармакології, відповідно світовим стандартам. Серед представлених текстів значна частина публікацій присвячена протоколам та світовим рекомендаціям; вони повинні бути орієнтирами для впровадження з точки зору відповідностей індивідуальним особливостям пацієнтів. Наукові розробки вітчизняних учених спрямовані на створення перспективних для клінічних випробувань активних речовин з фармакодинамічними ефектами. Узагальнено досвід клінічних спостережень при фармакотерапії найбільш розповсюджених та соціально значущих захворювань (в кардіології, пульмонології, ревматології, гастроентерології, онкогематології, геріатрії тощо), з акцентом на визначення фармакодинаміки лікарських засобів, уточнення молекулярних механізмів їхньої дії, оцінки ефективності та безпеки, особливих умов взаємодії ліків, на тлі оптимальної комплексної фармакотерапії.

© Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова, 2025

<i>Іванишин В.В., Мельник А.В.</i>	
СТАТЕВИЙ ДИМОРФІЗМ ОБМІНУ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ В НИРКАХ ЩУРІВ ЗА УМОВ ДІАБЕТИЧНОЇ НЕФРОПАТІЇ	34
<i>Іванчук О.В., Півторак К.В.</i>	
ПЕРЕБІГ АУТОІМУННОГО ТИРЕОЇДИТУ НА ФОНІ КОРЕКЦІЇ ДЕФІЦИТУ ВІТАМІНУ D	35
<i>Кіричук Я. А., Шупер В.О.</i>	
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ІНГІБІТОРІВ SGLT2 (ДАПАГЛІФЛОЗИН VS ЕМПАГЛІФЛОЗИН) У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНОЮ СЕРЦЕВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ БЕЗ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ	36
<i>Кондрацький Б.О., Качмарик Д.Л., Брагінець О.Г., Кондрацький Я.Б., Панас О.М., Винарчик М.Й., Новак В.Л.</i>	
ВАЛІДАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЕЯКИХ МЕТОДІВ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ КОМПОНЕНТІВ НОВИХ ІНФУЗІЙНИХ ПРЕПАРАТІВ	37
<i>Кондрацький Б.О., Качмарик Д.Л., Брагінець О.Г., Панас О.М., Винарчик М.Й., Новак В.Л.</i>	
ВПЛИВ БІЛКОВО-СОЛЬОВОГО ГІПЕРОСМОЛЯРНОГО РОЗЧИНУ НА РІВЕНЬ ГЛІКЕМІЇ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	39
<i>Коновалова Н.В., Крикус О.Ю.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ OFF-LABEL	40
<i>Куруц М.В., Трефаненко І. В.</i>	
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ	41
<i>Лисенко Д.А., Бондарчук С.В.</i>	
НЕЙТРОПЕНІЧНА ЛИХОМАНКА У ОНКОГЕМАТОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ НА ФОНІ ЦИТОСТАТИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	43
<i>Марчишин С. М., Волощук Н. І., Слободянюк Л. В., Будняк Л. І., Таран І. В., Ластовиченко Є. А.</i>	
ОБГРУНТУВАННЯ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ З ЛИСТКІВ МАГОНІЇ ПАДУБОЛИСТОЇ	44
<i>Маслоїд Т.М., Колодницький А.В., Бичкова А.О.</i>	
ІНДИВІДУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАКОГЕНЕТИКИ: ВІД МОЛЕКУЛЯРНИХ ОСНОВ ДО СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ УКРАЇНИ	46
<i>Маслоїд Т. М., Магрета В. І.</i>	
КЕТАМІН: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ В ПСИХІАТРІЇ ТА НЕЙРОМЕДИЦИНІ	48
<i>Маслоїд Т.М., Гінгін А.І., Пилипенко Н.В.</i>	
ЛІКАРСЬКА ТОКСИЧНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ ТА СТРЕСУ: ЗЛОВЖИВАННЯ АНКСІОЛІТИКАМИ, АНАЛЬГЕТИКАМИ	49
<i>Маслоїд Т.М., Сульжик В.М., Ковальчук К.В.</i>	
НОВЕ ЛІКУВАННЯ ГЕПАТИТУ В: СУЧАСНІ ПІДХОДИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	50
<i>Матвєєнко М.С., Гладких Ф.В., Карафуліді О.В., Васильєв Д.В., Козаченко А.В.</i>	
ДИКЛОФЕНАК НАТРІЮ ТА ЦЕНТРАЛЬНІ МОДИФІКАТОРИ БОЛЮ: ПОРІВНЯЛЬНЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АД'ЮВАНТІВ	51
<i>Настоящий В.В., Таран І.В.</i>	
ВПЛИВ ПІДВИЩЕНОГО РІВНЯ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ НА СТАН СІТКІВКИ ОКА ЩУРІВ ЗА УМОВИ ДІАБЕТИЧНОЇ РЕТИНОПАТІЇ	53

співставлявся та подекуди перевершував препарат порівняння аскорутин, взятий в аналогічній дозі.

Висновки. Встановлено, що СЕЛМ у дозі 250 мг/кг чинить виразну антиексудативну дію на моделі гострого запалення лапи щурів, викликаного карагеніном, та проявляє ранозагоювальну активність на моделі вогнепальних ран шкіри у щурів. Отримані дані обґрунтовують доцільність подальшого фармакологічного дослідження сухого екстракту з листків магонії падуболистої та створення на його основі безпечного протизапального та ранозагоювального засобу.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФАРМАКОГЕНЕТИКИ: ВІД МОЛЕКУЛЯРНИХ ОСНОВ ДО СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ УКРАЇНИ

Маслоїд Т.М., Колодницький А.В., Бичкова А.О.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 21018,
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, akolodnickiy@gmail.com ,
abickova400@gmail.com

Актуальність: Фармакогенетика перетворилася з вузькоспеціалізованої дослідницької галузі на незамінний клінічний інструмент персоналізованої медицини, що дозволяє оптимізувати фармакотерапію та суттєво підвищити її безпеку. Індивідуальна генетична варіабельність є критичним детермінантом відповіді на лікарські засоби, зумовлюючи значну частину варіабельності в ефективності та токсичності терапії. Впровадження фармакогенетики є стратегічним імперативом для модернізації системи охорони здоров'я України та підвищення безпеки пацієнтів.

Мета дослідження: Провести комплексний аналіз молекулярно-генетичних основ індивідуальної варіабельності відповіді на лікарські засоби; систематизувати доказові клінічні рекомендації (CPIC, DPWG) для ключових пар «ген-препарат»; та оцінити поточний стан, бар'єри і перспективи впровадження фармакогенетики в Україні.

Матеріали та методи: Проведено комплексний аналітичний огляд та синтез даних наукової літератури, клінічних настанов міжнародних консорціумів (Консорціум з клінічного впровадження фармакогенетики – CPIC; Голландська робоча група з фармакогенетики – DPWG) та Бази знань з фармакогеноміки (PharmGKB). Проаналізовано сучасні дані щодо клінічного впровадження фармакогенетики та специфічний український контекст.

Результати: Аналіз виявив, що генетична варіабельність є ключовим детермінантом відповіді на лікарські засоби, що поділяється на фармакокінетичну та фармакодинамічну. Фармакокінетична варіабельність здебільшого стосується поліморфізмів генів, що кодують ферменти метаболізму, зокрема родини цитохрому P450 (напр., CYP2D6, CYP2C19, CYP2C9), що призводить до фенотипів «повільних» або «ультрашвидких»

метаболізаторів та вимагає корекції дози. Критичне значення в онкології мають гени DPYD (метаболізм фторпіримідинів), TPMT та NUDT15 (тіопурини), дефіцит яких може спричинити тяжку, загрозливу для життя токсичність (мієлосупресію, мукозит). Фармакодинамічна варіабельність пов'язана з генетичними варіантами в мішенях лікарських засобів, наприклад, алелі людського лейкоцитарного антигену (HLA). Наявність алелю HLA-B57:01 асоційована з високим ризиком реакції гіперчутливості на абакавір, а HLA-B15:02 – з ризиком синдрому Стівенса-Джонсона при застосуванні карбамазепіну. Ці фармакодинамічні варіанти часто вимагають повної відмови від призначення препарату.

Міжнародні консорціуми (CPIC) надають чіткі, доказові рекомендації. Для пари DPYD-фторпіримідини (5-фторурацил, капецитабін) рекомендується значне зниження дози або альтернативний препарат у носіїв варіантних алелів. Для пари CYP2C19-клопідогрель у «повільних метаболізаторів» (ризик тромбозу стента) рекомендовано використання альтернативних антитромбоцитарних засобів (прасугрель, тикагрелор). Для пари HLA-B*57:01-абакавір тестування є обов'язковим, позитивний результат – абсолютне протипоказання. Для CYP2D6-кодеїн/трамадол «ультрашвидкі метаболізатори» мають ризик токсичності, «повільні» – відсутність ефекту.

Аналіз стану впровадження в Україні виявив значні бар'єри: глибока прогалина в обізнаності та знаннях серед медичних працівників (підтверджено опитуваннями 2014 та 2024 років), відсутність інфраструктури, висока вартість та значні регіональні диспропорції в доступі до тестування. Водночас існують осередки передового досвіду (напр., у Харкові) та активні професійні організації (УЛПМ). SWOT-аналіз показав, що, попри загрози (війна, економічна нестабільність), існують унікальні можливості, пов'язані з повоєнною відбудовою, гармонізацією законодавства з ЄС та посиленням міжнародної співпраці.

Висновки: Фармакогенетика є клінічною реальністю сьогодення, фундаментальною для безпечної та ефективної медицини. Для її інтеграції в Україні необхідна реалізація стратегічної дорожньої карти, що базується на SWOT-аналізі. Ключові напрямки включають: 1) Освіта: негайна інтеграція фармакогенетики в навчальні програми медичних та фармацевтичних університетів та створення програм безперервного професійного розвитку; 2) Інфраструктура: розробка національної стратегії створення мережі сертифікованих лабораторій; 3) Політика та відшкодування: розробка національних настанов (на основі CPIC) та створення механізму відшкодування вартості тестів з високим рівнем доказовості (напр., DPYD, HLA-B57:01); 4) Дослідження: активна участь у міжнародних фармакогенетичних дослідженнях. Повоєнна відбудова надає Україні унікальну можливість «перестрибнути» через застарілі моделі та впровадити сучасну систему персоналізованої медицини, що стане моделлю національного відновлення.